

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

1. Wachler De podagra 1733.
2. Wachler De salium crystallatione 1745
3. Wachler De calculis vesicae primariae et crystallinis 1774.
4. Wachler De sudoribus et Aëris 1734
5. Wachler Abrev. nonnull. c. earum epioris 1784.
6. Weffinger De structura nervorum 1782
7. Weffinger De vi musculari 1754
8. Weffinger De structura nervorum 1783.
9. Pibault De gonorrhoea pirulenta 1749.
10. Pichler De qualitatibus medicis 1781
11. Pichler De oleorum pinguinosorum usu 1781
12. Pistor De foetu erupto ptes in abdomen corrupto 1726
13. Planer De arthmate sanguinea 1737.
14. Ponyška De anethymiari cinnabaris 1780
15. Printz De temperamentis 1718
16. Protarow De actione ventriculi ham. in ingesta 1763

DISSERTATIO ANATOMICO = CHIRURGICA
DE

CALCULIS
VESICÆ URINARIÆ³
CYSTICIS

QUAM

PRÆSIDE

Dⁿ. JOHANNЕ FRIDERICO
LOBSTEIN

ANATOMIÆ ET CHIRURGIÆ PROF. PUBL. ORD.
IN ACADEMIA ARGENTORATENSI
DIE 26. JANUARIИ A. MDCCLXXIV.

SOLENNITER DEFENDET

JOH. GOTHOFREDUS

PFÄHLER.

Argentinenſis.

H. L. Q. C.

ARGENTORATI

EX TYPOGRAPHIA KÜRSNERIANA.

LIBERALITATIS
OTTONIANÆ
DOMINI
DISPENSATORIBUS
MUNIFICENTISSIMIS
VIRIS

MAGNIFICIS, AMPLISSIMIS, PRUDENTISSIMO
MAXIME REVERENDO, CONSULTISSIMIS
EXPERIENTISSIMO, EXCELLENTISSIMIS

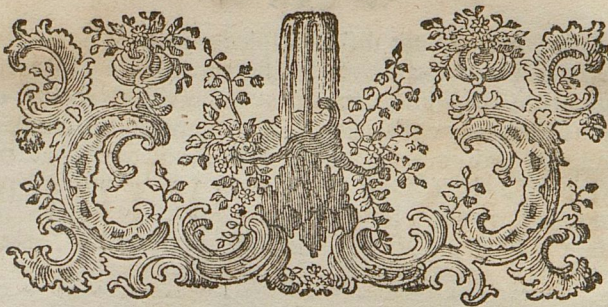
DE RE TAM PUBLICA
QUAM LITERARIA

OPTIME MERITIS

UT GRATISSIMI SUI ANIMI TESTIMONIUM
EXTARET

HOC SPECIMEN ACADEMICUM
SACRUM ESSE VOLUIT.

RESPONDENS.

PROEMIUM.

Quod in hac dissertatione pertractandum ag-
gredior in chirurgia haud levis momenti ar-
gumentum, plurimorum jamjam in arte viro-
rum ingenia torsit; sive consideres, quid de
calcolorum cysticorum existentia, sive de methodo, qua
diro suo nucleo ægri liberentur, fuerit prolatum.
Ita enim comparatum est, ut id, quod non sæpius
occurrit, nec à probis intaminatisque observatoribus
repetitum, in dubium vocet ætas ventura, nulloque
fundamento putet suffultum præterquam ingenio. Agi-
tata fuit haud ita pridem controversia de methodo
sectionis, qua cysticus calculus tolli posset, quum ejus
existentiam Regiæ Chirurgorum Academiæ probaret
autoritas. Ut dissertatio firmum, quo nitatur, habeat

A

fulcrum, nec repetat dicta, inspice quæso, B. L. iconem operis calci annexam. Sittit figura pulchre calculorum cysticorum origines, nec vides obscure, quomodo calculi urinæ ramentis alti, intra vesicam se condant, extusque protuberent. Rem ipsam asservat Academia nostræ Cymeliarchæum omni tempore curiosorum proponendam oculis. Si methodus, qua tales in vivis tolli possint calculi, Tuo iudicio B. L. respondeat, lator.

§. I.

Vesica urinæ receptaculum est, cujus figuram, *a*) sedem, *b*) nexum, *c*) atque structuram, *d*) anatomici tradunt, quæque toties fuerunt repetita, ut de

(*a*) Vesicæ figuram icone optime expressit WEITBRECHT in *Comment. Acad. Petrop.* T. V. tab. VIII. PARSONS description of the human urinary Bladder. tab. I. fig. 1. 2. & tab. III. fig. 1. confer & ea quæ Morgagni habet Epist. Anat. I. n. 61.

(*b*) WEITBRECHT l. c. p. 197. §. 6. ita ut ex pelvis positu eam describat, non pone synchondrosin pubis hære, sed ex parte ei incumbere; antica quippe ejus facies inferiora magis, posterior superiora respicit, & tunc dum vesica urina distenta est.

(*c*) Nexum fieri per ligamenta ponunt, quæ in sequentia dividi possunt; in Urachi illud, quod vetricam cum media fere abdominis

parte ligat, & arteriarum umbilicalium, quæ eundem ad locum tendunt. Propria autem vesicæ ligamenta WINSLOWIUS describit *Expof. Anat.* T. IV. n. 658. 659. quas tamen expansiones tendineas potius & musculosas, quam ligamentosas arbitratur WEITBRECHT vid. *Syndesmologia* sect. VI n. 12, §. 34. p. 225. seq. quibus lateralialia adhuc jungit à peritonæo provenientia §. 35. & Tab. X. fig. 37. lit. p. sittit, de quibus WINSLOWIUM locutum esse l. c. §. 457, quis cum WEITBRECHTIO rogare possit vid. not. c. §. 35. subjecta.

(*d*) Vid. WINSLOW l. c. §. 450. HALLER *Elem. Maj. Phys.* T. VII. pag. 315. §. IX. seqq.

iis filere fatius esse judicaverim, quam frustra verba facere. Quum vero appendicum vesicæ existentia à fibris muscularibus hujus organi deducenda sit, operæ pretium esse duxi de iis nonnulla hic apponere, usui deinceps futura. Scilicet detracta membranacea tunica, qua posterius modo vesica amicta est, ubi diaphragma spectat, simul & anterius peritonæi productione cellulosa, feriunt musculosæ fibræ spectantium oculos, rubro in his colore, in aliis pallido magis conspicuæ, directione sua & incessu variantes. Aliæ enim longitudinem sequuntur, aliæ magis transversæ sunt. In duo plana illas collectas esse offendis, quorum alterum anterius est, alterum posterius, quæ in vesicæ summitate in se confluere videntur, ubi vesica urachum exigit, quem fibræ nonnullæ amplectuntur vaginæ instar a planis illis provenientes (e). Surgit autem planum anterius à membrana illa glandulæ prostaticæ amiculo firmo fatis, ut musculosis fibris nexum præbere possit. Observant & illud a Symphyssi ossis pubis oriri, àve membranæ ea ossa velantibus; (f) simul & aliquas fibras ire extrorsum retrorsum in membranam obturatores tegentem. His a nexibus fibræ musculares ascendunt in principio confertæ, sensim quo magis vesicæ vertici fiunt propiores eo magis se expli- cant, ut latam hic tæniam repræsentent. Planum nunc

A 2

(e) Vid ROEDERERI dissert. de *ferit. ALBINUS id vidit rarissimum* *scatu perfecto* Arg. 1749. fig. I. & *Icon. Anat. Musc. & Scelet Tab.* II Lit. E E. HALLER l. c. p. 318. 12. fig. 41. earundem & ortum PARSONS l. c. T. IV fig. I. notat WEITBRECHT l. c. §. 34. p. 225. & seq.

(f) Vid. HALLER l. c. p. 317. quod sexies omnino se vidisse af-

illud posterius eodem ex glandulæ amiculo incipit, faciem illam vesicæ legit, & ad summam partem vesicæ perveniens cum priori amice se jungit, (g) ut sane appareat illud, quod nonnulli incisores nitide suis iconibus sistunt (b).

§. II.

Latera vesicæ à fibris longis non obducuntur, sed alius est & multiplex illarum, quas hic conspicias, ordo (a). Has uno nomine transversas, aut obliquas vocant, quarum directionem non facile quis verbis describit, nec naturam optime figura exprimit (b), quum nullo fere in puncto eadem sit fibrarum directio. Referunt illæ textum quoddam, cujus partes maxime in se invicem implicitæ sunt, iis præsertim in vesicis optime videndum, quas carnosas appellant (c).

(g) Aliter ortum plani posterioris tradit HALLER l. c. p. 318. quod à vesicæ vertice incipit, posterius descendit; cujus fibræ explanatæ rursus coadunantur, & tandem in profata se determinant: res redit ad idem.

(b) Vid. præ cæteris fig. PARSONS l. c. Tab. I. fig. II. Tab. III. fig. I. quæ à parte posteriore ortum exhibent. Tab. I. fig. I. & Tab. IV. fig. II. ab antica, figura vero I. sistit fibras utriusque plani à vesicæ abstractas & extensas DUNBARNEY t. I. fig. 2. & 3. RUTTY tab. 3. fig. 12. COWPER MYOT. reform. tab. 18.

(a) HALLER l. c. §. XI p. 319. WINSLOW l. c. §. 451.

(b) Neque depictæ extant in fig. WEITBRECHTI l. c. fig. c. Tab. I. fig. I. II. lit. D. Tab. III. fig. I. lit. B. Tab. IV. fig. II. lit. B. PARSONS l. c. nimis multas transversas sistit, id quod jam HALLERUS contra hunc autorem allegat l. c. not. 9. §. XI p. 119. Melius vid. EUSTACHIUS Tab. XII. fig. VII.

(c) De vesicis carnosis plurimæ extant observationes vid. de iis quæ Cl. MÜLLER habet in disert. de rara vesicæ calculi observatio.

Sub longitudinalibus ergo fibris transversas etiam incedere animadvertis ordine eodem, quem in lateribus habent. Id quidem hic monendum est, quod, quo longitudinales illæ vesicæ vertici accedunt, utrinque nonnullæ deflectant, & cum fibris transversis se misceant, ut illarum implicationem sequantur. Primum igitur de hac musculosa pelle notandum consistit in eo, quod illæ nonnullis ex stratis compositæ esse videantur (d), quæ autem si separare incipis & fasciculorum tramitem sequi cupis, tot in opere impedimenta occurrunt, ut nec improbo labore superentur. Quod si rem exacte ponderas, longe intricatiorem esse facile crederes fasciculorum progressum illo, quem fibræ ventriculorum cordis sistunt (e). Hæc dum observas, alterum notatu dignum se offert, quod musculosæ fibræ in insigni numero circa vesicam fusæ non omni in puncto se invicem tangant, ut strictus pellis musculosæ habitus surgat; hinc inde enim illius interstitia tunica nervea replet, per quæ, si vesica maxime inflatur, laxior nervea erumpit, interque vesicæ fasciculos protuberat, quod in lateribus frequentissimum est (f).

A 3

ne Arg. 1768. §. IX. ZUBER de vesicæ urinariæ morbis Arg. 1771. §. XVI. & Cl. DE BINGEN de carnositate vesicæ ALTORF, 1758 quibus in dissertationibus plurimorum adhuc auctorum continentur observata

(d) HALLER l. c. §. XI p. 319. de tribus stratis locutus est vid. & WINSLOW, qui quoque de tribus mentionem facit, & postquam de longitudinalibus locutus est, hæc subjungit: *les suivantes*

sont plus inclinées de côté & d'autre, les internes de plus en plus obliques & enfin presque transversales l. c. no. 451. quas HALLERUS transversas & quasi circulares nominat.

(e) Cum ventriculo affinitatem habere refert HALLERUS l. c. §. X. pag. 316 fierique reticulatis lacertis inter se conjunctis decussatis.

(f) Forfan huc spectant WINSLOWII verba l. c. §. 451. *toutes*

§. III.

Transversæ fibræ ad eum usque locum descendunt, quo vesicæ ostium in urethram terminatur. Peculiari quibusdam nomine illæ venire solent, ab illis musculis deducto, quos constrictores vocant, & quorum ope in receptaculis continetur intus nondum è corpore eliminandum (a). Hæ autem fibræ, si accurato examini eas subjicis, constrictoris seu sphincteris officio haud exacte fungi possunt, quum di-

ces fibres se croissent différemment & tiennent ensemble par un tissu cellulaire très-fin. par le moyen du quel on peut artificiellement les écarter les unes des autres en soufflant, in lateribus sic dictas appendices frequentiores sistunt figuræ vid. DE BROKE dissert. de vesicæ urinariæ appendicibus Arg. 1754. fig. I. HEISTER Eph. Nat. Cur. Vol. X. obs. II. & Instit. Chirurg. Tab. 32.

(a) De vesicæ sphinctere multum disputatum fuit, nonnulli eum affirmarunt, plurimi rursus rejecerunt. De musculo carnoso colli vesicæ jam ORIBASIUS p. 218. AVICENNA p. 15. aliique. VESALIUS eum ante prostatam posuit. Vid. ejus opera pag. 645. Alii sub glandula prostata circum ponunt, vid. MORGAGNI *Advers. Anat.* III. p. 75. *Animad.* XXXVII. contra quæ insurgit MORGAGNI l. c. nihil neque ipsum neque VULPIUM neque PON-

TEDERAM vidisse testatur, quod talem sphincterem exprimat. Vid. & SANTORINI *Observ. Anat.* p. 204. Assumit autem Pseudo-sphincterem MORGAGNI, cui illud negotii tribuit; ejus descriptionem tradit l. c. *Animad.* XLIV. pag. 90. eadem ex MORGAGNI repetit SABATIER in *Abregé de l'Anatomie par Verdier* T. II. p. 253. qui contra verum Sphincterem insurgit dicens: *ce prétendu Sphincter n'existe certainement pas.* WINSLOWIUS l. c. §. 661. & de sphinctere vesicæ loquitur non in corpore vesicæ existente, sed principia ab ossibus pubis trahente, ubi vesicæ ligamenta In quo loco se se fibræ decussant & sphincteris vices in vesicæ collo subeunt. Eum delineat COWPER *Myot. reform.* tab. 18. n. 13. circa urethræ principium fibras circulares ductas offendit, quod tamen natura inquirenti non offert.

rectio illarum maxime ab ea sphincterum differat. Etenim si longitudinales tollis ad glandulæ prostaticæ amiculum, in antica æque, ac postica vesicæ parte, apparent transversæ illæ antice maxime collectæ, quæ autem, dum latera petunt, sese explicant, superque illa tenuiores factæ se diffundunt, ut inferiorem colli partem postice plane intactam relinquunt, quem locum longitudinalium fibrarum extremum occupat (b). Hoc ita deprehendis, dum vesica aëre distenta est, ut sane, quum circa vesicæ collum illæ non fusæ sunt, ostium vesicæ constringendi facultatem habere nequeant. Quod si vero reliquæ fibræ in se coeunt, illarum actionem & hæ sequuntur, ut in omni imaginabili sectione cavum vesicæ minus reddatur. Hoc tempore nervea & villosa vesicæ tunica, postrema in colli parte eminere, rugamque elevare debent, postice glandulæ prostaticæ contiguam. Aut ea pars organi, quæ ostio vesicæ longe inferior est, harum ope fibrarum elevatur, ostioque vesicæ accedit, ut hoc modo ad ultimam usque guttam urinæ receptaculum undique constrictum lotium exprimat vi etiam insigni (c).

(b) Hæc quæ tradidi convenire video cum illis quæ suo jam tempore tradidit FALLOPIUS *Observ. Anat.* p. 109. SANTORINUS *Observ. Anat.* p. 19, 203. atque hos viros dixisse quæ natura offert, allegat HALLER *Elem. Phys.* l. c. §. XII. p. 320.

(c) Hanc partem alii appellant

& vesicæ fundum, quod sane melius convenit huic summitati ejus cui nomen vesicæ fundi imponunt. Vid. WINSLOW l. c. §. 458. SABATIER l. c. pag. 245. WEITBRECHT *Comment. Acad. Petrop.* l. c.

S. IV.

Vesicæ appendices calculorum nonnunquam receptacula a fibris musculosis videntur efformari, dum spastice illæ stringuntur aut alio afficiuntur modo, ut per urinæ iter lotio denegetur exitus (a). Quod hic urina facit, id efficit aër, quum eo nimis vesica inflatur, textumque cellulosum vesicæ tollitur, latera urgentur, ut inter diductos fasciculos nervea & villosa protuberet, totidemque loculos efformet (b). Cœcorum hinc vesicæ recessuum nomen & tribuunt illis, quod rei magis convenire videtur, quam si illas vesicæ hernias voces (c). Fiunt autem appendices illæ non uno impetu, sed lento gradu, novis repetitisque morbi insultibus, qui fibras vesicæ affligit. Atque

(a) DE BROCKE *de vesica urinariae appendicibus* Argent. 1754. Eas juxta observationes deducit sive à vesiculis vesicam replentibus repletis, sive à calculis, sive à nimio potu, ex consensu cum renibus male affectis, & qualicumque causa urinæ effluxum impediēte. vid. p. 15. & seqq. cum observ. allegatis, MORGAGNI *de causis & sedibus morborum* L. III. Epist. 42. art. 30. p. 170. LE CAT Dissert. Epist. *sur l'adhérence des pierres*. Rouen 1763. §. 29. & seqq. pag. 28. & 29. fibræ ergo illæ superius descriptæ transversæ præprimis afficiuntur, ut longitudina-

les transversas superare nequeant, lotiumque exprimere; ab illis enim illud officium dependere dicitur, inde & nomen *Detrusoris* illis imponunt Figura & eadem expressit icone dissertationi adjecta, ut & HEISTER in *Inst. Chirurg.* Tab. XXII. f. 1. & 2.

(b) *Acad. de Chirurg.* Tome I. p. 402. ut hernias membranæ internæ HOUSTETUS considerat.

(c) HALLER in Boerhaave Vol. III. p. 260. & DE BROCKE l. c. p. 2. MORGAGNI *de causis & sedibus morborum*. Sacculorum nomine

Atque de illis hæc multoties in cadaveribus attento observavi animo, quod sæpissime fundus earum cæcus extus adhuc musculosis fibris tenuibus fuerit obductus. Raro autem illæ extus fibris nullis instructæ sunt, ut modo nervea & villosa tunica easdem componant (d). Videntur illæ nonnullis inter musculosos fasciculos quasi excidisse, easque extus tela cellulosa excepisse, id quod fortasse rationem præbuit appendices vesicæ *hernias* nominandi. Protuberant illæ quandoque insigniter, quandoque autem parum elevatae sunt, ita tamen ut videas ostii circumferentiam circumscribi, ablatis internis vesicæ tunicis, musculo veluti orbe, fundumque esse tenuioris structuræ. Occurrit & hoc, quod in iisdem vesicis, quibus appendices sunt, videas appendicum quasi primordia, id est depressiones in facie vesicæ interna, quæ autem in externa nullis tuberculis distinctæ sunt (e). In eas se insinuat nervea & villosa veluti abrasæ, & illarum depressionum latera undique obducunt. Quum hæ in parte vesicæ postica sæpe reperiuntur, plenariam illarum formationem stratum musculosum posterius longitudinale arcere videtur. Eædem simul & iis in vesicis observantur nullis appendicibus præditis. Excludo igitur ab

B

nomine veniunt nunc illæ hinc inde l. c. §. 31. pag. m. 171. in *Adversariis* autem *Anat.* III. *Animad.* 36. *Hernias* easdem nominat. Quid autem hodie sub *herniæ vesicæ* veniat, docuit jam suo tempore SALZMANNUS, vid. doctam ejus diss. de *hernia vesicæ* 1732. vid. & VERDIER *Acad.*

de Chirurg. Tom. II. p. 1. DE BROCKE l. c. §. 2 not c

(d) LE CAT l. c p. 28. §. 30. *la tunique interne qui est distendue & poussée par l'urine entre les fibres musculaires ou même avec les fibres musculaires forcées.*

(e) Conf. HOUSTET in *Acad de Chirurg.* Tom. I & fig. nostra,

his appendicibus ita efformatis, de quibus hucusque præcepi, ea loculamenta, quæ non vesicæ partem extrusam sistunt, sed veluti prolongationem omnium earum tunicarum, quæ vesicam componunt. Mutuant igitur talia loculamenta figuram iis à corporibus, quæ extrorsum vesicæ partem elevarunt.

S. V.

Hæc huc usque prolata fere sistit vesica illa, de qua icon dissertationem illustrat. Proponam ergo paucis, quid in illa observare licuit. Ex valetudinario nostro senile cadaver & macie tenuatum in theatrum anatomicum allatum fuit, in cujus vesica, quæ primo aspectu morbosa apparuit, appendix obviam venit in postica parte paululum supra ureterum insertiones dorum nucleum includens (a). Illa simul laborabat morbo, quem vesicæ carnositatem vocant (b). In sinistri lateris parte ima vesica protuberabat insigniter, (c) tactu, & intus quid duri inesse, cognovi. Ut penitus nunc hoc urinæ receptaculum lustrari potuerit, aëre fuit repletum, & munda reddita fuit facies externa, inde ejus speciei appendicem esse vidi, cujus ortus crasso orbe circumscriptus erat, & fundus fibris tenuibus satis autem conspicuis præditus. Alterum autem tuber sinistri lateris prolongatio vesicæ visa fuit, omnibus musculosis fibris instructa, & æqualis cum vesica crassitie. Prostatata glandula magnitudinis insignis, & habitus erat indurati. Nunc interiora quoque

(a) Vid. fig lit. g.

(b) Carnositatem vesicæ nostræ sistit margo sectionis per vesicam

factæ, qui notabili crassitie depingitur.

(c) Vid fig. lit. c.

lustravi sectione per urinæ iter, proffatæ glandulam, vesicam ad verticem usque facta, inde apparuit intus tota posterior vesicæ facies illis depressionibus prædita de quibus §. IV. dictum fuit, calculis exiguis & sabulosa materia refertis (d). Urina in vesica contenta sabulum habuit, ut omni tempore quid de eo ægrotus eliminare debuerit. Internæ vesicæ tunicæ tenues apparuerunt veluti à sabulo abrafæ. Dura autem illa corpora extus tactus ope modo explorata veri calculi erant, quorum minor alter in appendice fuit contentus & apicem suum prælongum in cavum vesicæ emisit, corpus vero totum in appendice latuit. Majus erat illud, ut ex sua cystide nec vi eximi potuerit, cystidis ostio undique arcte comprehensum. Major delituit in vesicæ prolongatione, (e) ut ab illo receptaculum suam figuram habuerit. Is libere protrahi potuit, non arctiori ostio inclusus.

§. V I.

Postquam nunc ea recensui quæ in allegata vesica vidi, haud abs re esse puto ex plenis & intaminatis observatorum monumentis congerere, quæ ulterius pertractandam materiam illustrent. Atque primum de calculis in appendicibus repertis sermonem facere decrevi, de iis qui plurimum cum his conveniunt, & intus in vesica membrana penitus inclusi sunt, atque de vesicæ adhærentibus nonnulla

B 2

(d) Fig. lit. f f & lit. h h designantur exigui calculi, qui profunde suis in foveis delitescabant, in figura autem producti, ut ex primi potuerint.

(e) Fig. lit, d.

subjungam. HOUSTETUS vesicam depingit pluribus cellulis præditam, in quibus calculi facie polita deprehensi fuerunt (a). De alia mentionem facit idem autor, quæ meæ observationi respondet, in qua calculus arte sua in cystide comprehensus fuit, ut eum prehendere atque extrahere impossibile esset (b). Talis & ea est, quam Ill. DE LA PEYRONIE in cadavere vidit, in qua cystidis orificium plica quasi tectum, ut calculus fere visum fugeret (c). GUERINUS & casum notatu dignum recenset, in quo vesica pluribus cellulis distincta erat, quæ singulæ calculos habuerunt (d). PARSONS & vesicam delineat appendicibus præditam, in quibus calculi diversæ figuræ erant, quarum appendicum orificia ampla, ut calculi intus liberi essent (e). LEDEBOERIUS apud Albinum & ejusmodi calculi meminit, qui in sacco repertus est supra ureterem, cujus pars in cavum vesicæ eminuit, quæ à sacculi ostio maxime comprehenderetur (f). Etiam huc trahi posse videtur ille casus Rauii, quem allegat ALBINUS, quo calculus in uretere hæsit, &

(a) *Acad. de Chirurg.* T. I. p. 395. seqq. fig. I. calculorum fig. G. G. Calculorum faciem politam deducere solent autores à pluribus calculis in vesica contentis, qui contra se invicem fricantur, à qua frictione calculorum polita latera derivant; hanc opinionem irritam facere tentat HOUSTETUS l. c. contra hunc infurrexit LE CAT l. c. p. 37. & seq. §. 63. dum refert calculos HOUSTETI prius fuisse in vesica, in qua contra se

invicem frictionem exercuerunt, & dein forte intrarunt in appendicum cava jamjam ita efformata, uti alias observari solet.

(b) L. c. p. 398.

(c) *Acad. de Chirurg.* I. c. p. 400.

(d) *Ibid.* p. 402.

(e) L. c. Tab. VII. fig. 2. lit. G. C. n. 1. 2. & 3.

(f) *Annot. Acad.* L. VII. Cap.

in vesicam prominuit adeo illi ceu in sacco infixus, ut prehensus forcipis ope extrahi haud posset (g). MERRET novissime vesicæ meminit pluribus cellulis præditæ, in quarum una calculus hæsit, nulla arte tollendus (h). Atque hæ fere sunt, quas ætas recentior observationes habet. Collegit cystide comprehensorum calculorum exempla ex libris observatorum prioris nostrique adhuc sæculi HOUSTETUS (i), DE BROCKE (k), & MÜLLER (l), ut in illis colligendis superfedere valeam. Gravia sane hæc testimonia sunt, ut de horum calculorum existentia dubia nulla amplius moveri possint. Quod si nunc eos in classes reducere velis, alios sua in cystide mobiles vocabis (m), immobiles illos qui suis foveis alte infixi sunt. Locum autem, quem hi calculi in vesica occupant, haud semper eundem esse offendis, quippe mox in hac, mox in alia vesicæ parte suam sedem figunt (n). Hæc colligere poteris, cum internam ve-

B 3

(g) Ibid. eod. plures & Ravi casus recenset DENYS lib. de calculo.

(h) *Observations sur la Physique l'histoire naturelle & les arts, Paris 1772.*

(i) L. c. p. 403. seqq.

(k) L. c. §. IX.

(l) L. c. §. IV.

(m) Huc trahi videtur illa observatio DOVERNEYI, qui de ægroto mentionem facit, insignem calculorum copiam, dum viveret,

in cujus vesica post mortem plures appendices reperiebantur. *Acad. de Chirurg. l. c. p. 402.*

(n) Appendicum vesicæ divisionem tradidit DE BROCKE l. c. §. 1. dividit in eas quæ in superficie externa deprehenduntur, easque minores ac majores esse dicit, & in fundo vesicæ, quales & mea in observatione sunt, vid. fig. lit. b. & in facie interna: has autem omnes observationibus ex auctoribus probatis illustrat. vid. §. 4. & seqq.

fica nostræ faciem aspicias undique cystidum primordiis conspicuam.

§. VII.

Quod si nunc de horum calculorum origine, quos ab appendicibus, quibus insunt, cysticos vocas (a), rationem reddere debes, non multi res esse videtur laboris, eam ita tradere, ut quilibet facile eandem intelligat. Appendices enim illas, de quibus in superioribus dictum, horum calculorum existentiam ponere allumo, quamvis non omnium autorum eadem sententia sit. Dubitant nonnulli, an calculorum priusquam cystidis originem statuant, anve cystidis ortum calculus excipiat (b). Ultimam sententiam amplecti me, jubent gravia, quæ ex ipsa natura argumenta desumsi. Observo enim, quod etiam antea allegatum fuit, adesse appendices absque calculorum præsentia (c), & iis in subjectis, quibus calculum talem in vesica adesse vidi, aliis in locis adhuc appendices adesse, & in his calculorum primordia. Quum vero appendices in vesica soleant occurrere, jam jam

(a) Huc igitur refero calculos quos Galli dividunt, in *pierres enkystées*, qui penitus in receptaculo tali appendicis inclusi, & *chatonnées*, quorum calculorum pars in cavo vesicæ videre est. vid. LE CAT l. c. p. 27. & seqq. §. 25. & seqq. & JOURNAL de Med. Anni 1773, Mens febr. p. 194. illustrat his verbis: *semblables à un diamant monté dans le chaton d'une bague.*

(b) DE BROCKE l. c. fufe de suis observ. allegatis agit §. 10 & seqq. MORGAG. de Causis & Sed. morb. l. c. p. 171. nonnullorum & sententias proponit.

(c) Vid. exempla nonnulla in Acad. de Chirurg. l. c. p. 401. & 402. sic & DE BROCKE l. c. sic & mea vesica plurimas tales offert. vid. fig' lit. b b.

ea disposita est, ut urina perpetuis impuritatibus plena talibus in receptaculis moram agat suumque tartarum deponat. Hoc fere contingit quum fibræ, si quæ extus in appendicibus adsunt, tantam vim haud possideant maxime ab urinæ copia distractæ, ut anteriorem appendicis faciem, dum vesica se contrahit, lotiumque exonerat, interiora versus urgeant, totamque cystidem evacuent. Hinc nova urina & sua sedimenta ponit quæ tandem coacervantur, dirumque nucleum formant, ut is in suo nunc sacculo sedem figat. Nec facile tali ex receptaculo valet excidere, nisi maxime vesica concutiatur (d), quippe inferiori orificii ambitus paululum elatior est, depressusque cystidis fundus, ut calculus hac ratione in cavo jam suo retineri debeat. Atque hæc dum attento animo rimor, & materiei intus contentæ naturam irritantem mihi sisto & sensibilem vesicam, carnositatem hujus organi inde deducere haud absolum erit, quippe & eandem aliis quoque à stimulis excitatam fuisse lego (e).

§. VIII.

Quamvis nulla meo in casu mentio facta fuerit de calculo membrana penitus incluso, attamen ut de eo verba faciam, suadet eorum ortus, quem à priori specie deducam. Plurima de iis exempla pro-

(d) Magnam calculorum vim per urinæ iter excernere solent nonnunquam ægroti vid de iis exempla apud PLATNERUM *Opuscul.* Tom I p. 214. § XV. PECHLIN *Observ. Physico-Med.* lib. I. *Observ.* 7. & 8. DUVERNEY I. c.

(e) Vid. DE BINGEN I. c.

stant, quæ jam collegerunt nominati autores (a), ut modo præcipua huc referendi animus sit. Sic PETRUS FRANCO in rarissimo suo libro de hac specie locutus est (b), sic NICOLAUS TULPIUS (c), uti videtur, THEOPHILUS BONETUS (d), VATERUS (e), alii- que. Hi vero viri rem ipsam intuiti sunt, quos se- cuti sunt præcipue PLATNERUS (f), DE BROCKE (g), ita ut etiam explicationem, geneseos ratione, ean- dem tradiderint, quam nunc proponam, quidque de ea censendum puto subjungam. Hæc PETRUS FRANCO: *ce cyste peut être fait, quand la pierre en- tre de l'urétaire en la vessie: laquelle pierre peut ac- quérir quelque grosse matiere, si elle se repose gueres à l'en- trée de la vessie, dont par ce moyen peut être fait un cyste, lequel demeure adhérent à la dite vessie, & cou- vre la pierre. Pareillement peut advenir, que la pierre étant engendrée aux roignons, & par la vertu expultrice envoyée en la vessie par les uré- taires, que voulant entrer dedans la vessie, est retenue entre*

(a) Vid. *Acad. de Chirurg.* l. c. p. 402. & seqq. DE BROCKE l. c. p. 15. ex LITTRIO exempla al- legat. vid. *Act. Acad. Reg. Sc.* Paris 1702. MÜLLER l. c. p. 10. p. 1182. ex equa exsectum calcu- lum glabra membrana vestitum. vid. *in Hist. Acad. Reg. Sc.* Paris 1700. p. 52.

(b) Vid. ejus Tractatum de herniis &c. *Lyon* 1561. cap. 31. p. 117. & seqq. (e) Vid. ejus Dissert. inaug. de observationibus rarissimis calculorum in corpore generationem il- lustrantibus, Wittenb. 1726. nec non the *Philosophical Transactio- nes* abredged. Vol. VII. p. 531.

(c) *Observ. Med.* L. III. cap. V. pag. 187.

(d) In *Sepulchreto Anatom.* L. III. Sect. XXXII. observ. IV.

(f) *Opus.* p. 211. §. XIII.

(g) L. c. §. XIV.

(b) L. c.

entre les deux membranes, desquelles la vessie est composée. Eadem fere proposuit PLATNERUS, & ex hoc, uti videtur DE BROCKE (b), qui assumunt rudimenta calculi in copia per ureterem descendencia suum propter pondus, segregando à se invicem vesicæ tunicas, cuniculos formare vel saccum producere, in quo illa colliguntur. Simul etiam à præterfluente urina ad lithogenesiam apta mirum in modum calculos augeri putant, ut intra tunicas se offerant. Rationem & ex hac explicatione data allegant, cur sæpe in locis tales calculi, qui ab ureterum osculis remotiores sunt, reperiantur.

§. I X.

Ingeniosa quamvis illa explicatio sit, non mirum tamen inveniri, quæ eam infirment. Quo autem nonnulla contra dictam hypothesin proferre possim, necesse est, ut ureterum insertiones in vesicæ cavum altius repetam, quæ facile vim illius explicationis infringunt. Observant Anatomici ureteres longo tractu inter transversas musculares fibras & vesicæ nerveam interceptos decurrere, donec oblongo paululum ostio in vesicam hieat (a). Simul etiam notant fibras albas ligamentosas ureteres supercandere, quæ suis in locis illas retinendi facultatem habere videntur. Et sane quid præstare valebit trigonum illud LIEUTAUDI

C

(b) L. c. eadem etiam proposuit COVILLARD traité de la lithotomie p. 73. qui postquam descenderunt ex renibus se se infnuant inter membranas vesicæ. vid. & LITTRIUM Mém. de

l'Acad. Roy. des Sciences Ann. 1702.

(a) HALLER Prim. lin. Physiol. §. 783. WINSLOW l. c. 460. & 461.

(b) versus vesicæ collum tendens & fibris ligamentosis validis formatum, quam ut ureterum fines cum collo vesicæ firmiter jungat. Quod si nunc hæc accuratius perpendis, impossibile sane erit, ut calculi rudimenta, quæ à renibus cum urina descendunt, in ureterem ruant, eum distendant, cuniculum agant, & cystidem tandem efforment. Nec à talis calculi pondere multum expectare poteris, ut is inter vesicæ tunicas descendere debeat, quum longe validior musculosa vis contractilis, & ureterum eo in loco vis resistens sit, quam calculi pondus suis in primordiis valde adhuc exigui. Fibræ cæterum ureterem componentes, & per trigonum collo firmatæ, nec facile à se invicem discedunt, ut inter earum discessum calculus intret, & nerveam inter & muscularem descendat, quum firma ureterum compages sit, ut calculus potius fini eorum maneat impactus, quorum calculorum exempla pluribus observationibus probant (c). Illius hypotheseos inimicum esse offendi Ill. MORGAGNI, qui hoc præcipue argumento utitur, quod calculos tales repererit, non modo sub ureterum insertionibus, sed & locis ab ureteribus re-

(b) HALLER *Elem. Phys.* T. VII. p. 379. & figura illud expressit REGNERUS DE GRAAF *de Virorum Organis* pag. 170. fig. 5. lit. d. designat ureterum orificia & extrema linearum illarum albicantium, quæ trigonum expriment, alto nimis loco depicta sunt.

(c) Vid ALBINUM l. c. DENYS I c. LE DRAN *Acad. de Chirurg.*

T. I. p. 415. sic & talem ex uretere extraxit post mortem figuræ oblongæ THOMAS ALGHISIUS libro *de lithotomia*. Florent. 1707. Tab. III. fig. VI. & *Eyb. Nat. Cur. Dec. I An. III. Observ.* 235. p. 502 à Car. RAYGERO in uretere hæsisse calculum caryophyllum aromaticum representantem, memoriæ proditum lego.

motissimis (d), suasque confirmant & aliorum observationes, ut aliam sententiam priori substituerit naturæ magis convenientem. Alii autem olim sententiæ additus, ac si calculi originem sumerent, dum minutissimæ arenulæ se se infinuarent in glandularum folliculosarum ostia, quæ in vesicæ cavum patent, & ibi sensim augmenta caperent, ut calculus intra vesicæ tunicas contineri deberet. Quum autem attentius rem examinaverit, assensum à cogitato suo cohibere maluit (e). Nec à talibus ostiis recipi posse sabulum, colligere poteris ex hoc, quod obliqua glandulæ ostii in vesicæ cavum insertio sit, & interna vesicæ tunica laxa, ut sane nullo tempore quid ab interioribus in cavum exiguum folliculi introfusi possit. Quod si vero quid intraret, sane non intercipi posset, duas inter vesicæ tunicas, multo minus extrorsum protuberare, ut potius si caperet calculus incrementum, propenderet in cavum vesicæ, progressuque temporis deberet acquirere pediculum, suum propter pondus & fabricam nerveæ tunicæ tunc facillime cedentis. Hoc autem hucusque nulla observatione confirmatum offendi.

S. X.

Quum prædictam *Franconianam* hypothesin res ipsa convellat, proponam nunc fidis ex observationibus deducta. A vero igitur non aberrare mihi videor, si omnium illorum calculorum genesin

E 2

(d) *De Causis & Sed. morb.* (e) *L. c. p. c.*
L. c. p. 171. §. 31.

à priori specie derivem, scilicet ut etiam appendices illæ horum calculorum ortum producant. Vesicæ carnositas & fibrarum musculosarum intumescencia à perpetuo stimulo orta atque adaucta videntur appendicis ostium sensim minuere, ut illud temporis tractu penitus deleatur; sic calculus qui ante videri potuit, nunc penitus in cystide delitescit. Hujus sententiæ argumento esse poterit ille casus Ill. DE LA PEYRONIE §. VI. allegatus, ubi tenue patuit ostium quod ad calculum duxit, quum penitus primo aspectu is oclusus videretur. Docere videtur & eam TULPII observatio notatu digna, quæ XXXIX. calculos numerat, quorum latitabat unusquisque receptaculo proprio involutus, & quidem tam tecte, ut circa initium chirurgus crediderit, nihil calculorum illic detineri (a). Nec eam sententiam rejicerem, si quis eam defenderet, qua exulceratio vesicæ ponitur eo in loco quo calculus in cystide hæret: quæ si, urinæ vi fracta, ad cicatricem pervenit, accedunt ostii latera, & concrefcit eorum caro, ut calculus inde penitus cystide condatur. Atque priori etiam sententiæ faventem summa animi voluptate reperi Ill. MORGAGNI (b), quum ex observationibus didicisse se referat sacculorum orificia sæpe esse sacculis multo minora, ut hac ratione quacunq; de causa magis arctentur, & pene aut prorsus claudantur. Ad id & mea observatio ducit, quum arctum sit cystidis ostium, & maxime carnosæ vesicæ & indurata paululum, quæ tunc ob fibrarum contractionem denegatam, non penitus ostium claudere

(a) Observationem hanc legi in *morborum l. c. p. 171.*
MORGAGNI *de sedibus & causis* (b) L. c. & pag. c.

potuit, ut novæ urinæ impuritates se se applicuerint ad calculi apicem, & ita eum in vesicam prominere fecerint.

§. XI.

De calculis adhuc vesicæ adhærentibus mentionem faciunt autores (a), quos vero maxime inter se dissentientes reperi. AdhæSIONem calculorum arcerere videtur mucus, qui interna vesicæ latera, obducit, cui nonnulli calculi existentiae rationem tri-

C 3

¶ (a) De calculis vesicæ adhærentibus Tractatum conscripsit LE CAT, vid. *Pieces concernant l'opération de la Taille* in fine, qui jam testimonia affert, autorum, antiquissimis temporibus eos fidem habuisse; hos autem nec rationem, nec experientiam probare LE CAT l. c. p. 22 & seqq. subjungit. Quid igitur adhærentia in proprio significato sibi velit, indagat, nec quidquam reperit, quod adhærentiæ respondeat; nec calculos cystide inclusos, nec illos in excrementiis fungosis latentes, de quibus plures locuti sunt, vid. HOUSTET l. c. p. 407. PLATNER *Optif.* §. XII p. 208. & seqq. quas & ramosas excrementas appellat RUVSCH vid. THESAUR. *Anat.* II. Tab. II. fig. I. & *Affer.* III. n. 5. p. 30. seqq. Contra hanc sententiam jam suo tempore insurrexit

COLOPUS, atque eam ab operatoribus derivat, qui incisionem vesicæ nimis parvam fecerunt, quam ut calculus inde protrahi posset. Vi insigni dum trahunt, promuntque forcipis ope calculum, fortiter eam adhæsisse illudunt tunc eos, qui harum rerum ignari sunt Nec DOUGLASS. nec RAVIUS nec CYPRIANUS eos admittunt. LE DRAN *Traité des Op.* p. 271. refert de iis. *Je reclame contre ceux qui ne pouvant ôter une pierre dans l'opération, se sont faits de cette adhérence supposée un bouclier contre la censure*; cuncta HOUSTETI exempla perstringit LE CAT l. c. p. 38. & nullum reperit quod suæ adhæSIONis ideæ respondeat. Vulgus si rogas, appellabit sane eum calculum in §. descriptum vesicæ adhærentem,

buunt (b). Glutinosum enim mucum fieri assumunt, quo inviscatur calculus, ut inter se is & vesica committantur. Quod si vero hæc duo secum invicem comparas, natura penitus diversa, ut adhæisionis causam a mucò traham, à me impetrare non possum (c). Calculum talem vesicæ adhærere fortasse hac ratione concipis, qua exulceratio vesicæ ponitur, ut sinuofitas exinde surgat, in quam arenulæ lotii se demittunt, & ibidem morantur. Sensim augmentum videntur capere, ut coacervatæ calculum forment, qui in calyce quasi nerveæ fixam sedem habet. Fieri etiam arbitror, ut lotium in iis depressionibus, quas appendix primordia esse retuli, sedimentum deponat, & calculus surgat. Itaque is suo in loco detentus, in cavum vesicæ prominet, ut ex vesica quasi excrescere videatur. Fatendum quidem est, veram adhæisionem hanc nullam esse, uti recte voluit LE CATIUS, verbum autem, quod rem melius exprimat, non reperio. Fortasse hæc illorum calculorum origo fuit,

(b) Vid. PLATNER *Opus* pag. 216 seductos forsan, subjungit, fuisse hos autores à GALENI autoritate, qui mucum calore vel frigore densatum calculo materiem dare assumit.

(c) Mucus calculosæ materiæ in urina impedire videtur adhæisionem. vid. PLAT. *Opus*. § 16. p. 215. sic vero explicat RUY-SCHII casum *Tbes. Anat.* IV. Tab. II. p. 23. n. 51. p. 30. n. 78. qui vesicam calculosâ materie incrustatam offendit, ut mucus abrasus fuerit, quo calculosa materies

in nudas membranas ex urina confidit. Hæc ea fere observatio est, quam à SCHEIDIO nostro olim se accepisse refert ROSA in *Diff. de calculo v. sicæ Arg.* 1723. pag. 14. ubi in puero cavitas quædam lapidea inveniebatur vesicæ accreta, cui calculus antea per operationem extractus immitti poterat. De calculo laterum vesicæ in fundo adnato loquitur SEGNIÛ in BUCHNER *miscell. Phys. Med. Math.* Anni 1718. mens. April. class. IV. art. 4. p. 994.

de quibus observatores locuti sunt, vesicæ adhæsisse. Sic SENFIUS (d) clarus olim Berolinensis Chirurgus monstravit discipulis vesicam, ex qua calculum eduxit, qui cum vesica ita coiverat, ut hæc duplicata cum calculo deduceretur. In eadem vesica SENFIUS alium adhuc calculum ei adhærere reperit. Calculi antea extracti latus, quocum vesica commissum fuit, arenosum & molle deprehendit, duram autem reliquam calculi substantiam. Huc & trahi posse videtur ille calculus, quem dextrimus olim Chirurgus PALLAS, præsentè ELLERO extraxit (e), qui rupis instar immobilitatem habuit. Exploratus autem digiti ope calculus asper & scaper corallii instar exporrectus, obviam venit in vesicæ fundo. Non dubitavit ille, quin calculus vesicæ tunicis concretus, vel potius inter membranas ejus hæreret. Non opus esse videtur ulteriora exempla quærere, semper enim tales calculos originem suam, aut hoc aut alio prædicto modo habuisse concludere poteris. Concordant igitur etiam hi cum speciebus prioribus, ut in membranis semper fundamentum habeant, & modo differant, ut priores extra vesicæ ambitum, hi autem penitus intra cavum vesicæ protuberent.

(d) PLATNER *Opus.* p. 216. *cui portio membrana vesicæ ad-*
 §. 18. huc & RIDLINI casus re- *hæsit.*
 ferendus, quem in *Ephem. nat.* (e) ELLER in *Schediasmat. de*
Cur. Dec. III. ann. V. & VI. *calc. vesic. Mem. cincti vel inclusi*
obs. 243. p. 576. de calculo per *Esc. Miscell. Berol. Tom. IV. part.*
operationem methodo CELSI ducto, *III. n. x. p. 386.*

S. XII.

Nunc & dicendum quid de ea observatione est, quam casus meus habuit, quo calculus repertus fuit in vesicæ prolongatione, cujus ad formationem omnes vesicam componentes tunicæ contribuunt (a). Eam ortam fuisse autumo à calculi pondere & magnitudine intra cavum vesicæ, ut locum fixum ibidem sibi elegerit, cui tandem calculo vesica se se accommodavit (b). Vesicam enim in latera quandoque diduci, aliamque figuram mutuare plurimis exemplis Anatome probat, non tantum in virili, sed etiam in sexu sequiori, quod à variis causis vesicam prementibus recte derivant. Sunt fortasse hujus prolongationis observationes multæ, quas cum appendicibus prædictis forsitan confundunt (c), ut operæ prætium haud esse putaverim, illas exemplis illustrare, quum fini proposito non respondeant. Nec omnia quæ postea de cysticis calculis propositurus sum, ad hanc speciem allegari merentur, quum facilis sit eorum calculorum extractio, si quis modo eos forcipis ope prehenderit. Quandoque autem illi operatori summam difficultatem pariunt, quum non circa

(a) *Acad. de Chir.* T. I. p. 423. intelligit forte hos calculos, quos *pierres en poches* vocat HOUSTET.

(b) Id quod jam & DODONÆUS indicat *observ. Med.* cap. 45 RIoLANUS *Antr.* lib II. cap. 28. MORGAGNI *de caus. & sed. morb.* l. c. art. 30. p. 170, TULPIUS L. IV cap. 48.

(c) Hos non confundit MORGAG l. c. p. c. non defuerunt, inquit: *qui sinus illos à RIoLANO aliisque visos cum appendicibus promiscue confuderint, quas ego non à calculis, sed à diutius retenta urina in vesica observaveram.*

(a) PLAT-

cervicem sint, & ex ordinaria via recesserint. Digitus ergo index, quum in vesicam datur, eundem facili negotio detegit, si unum aut alterum vesicæ latus occupat, nec retro recessit, quo nunc forcipem dirigit Chirurgus, calculumque promit. Ita in latere sinistro nucleum illum durum hæsisse, icon clare demonstrat.

§. XIII.

Transeo nunc ad ea, ut notas indicem, quibus calculi cystici in vesica cognoscuntur. Certum signum esse, calculum in vesica hære uno ore omnes Chirurgi præcipiunt, quod ex fonitu colligunt, quem catheter, ad calculum allidens, edit, in urinæ iter demissus (a). Hoc autem in calculis hucusque descriptis, non semper occurrere res ipsa & Chirurgorum conamina docent. Calculum enim penitus tunica inclusum aut ita tectum, ut si aperta vesica esset, videri haud posset, quem tamen ægroti sentire asseverant (b), instrumentum non tangit in vesicam compulsum (c). Vertat illud Chirurgus quaquaversum in vesicæ cavo, demittat & in anum digitum, levet inde

D

(a) PLATNERUS in *Institut. Chirurg.* §. 359. p. 837. HEISTER *Instit. Chirurg.* P. II. Sect. V. Cap. CXL. §. III. p. 845.

(b) Vid. PLATNER *Opusc.* pag. 210 qui hoc assertum profert. Et præsertim tunc, quum haud exiguæ magnitudinis calculus est. Eadem reperio jam apud ARETÆUM L. VI. C. IV. quod pondus calculorum ve-

ficæ adhærentium molestum sit.

(c) De his vid. PARÆUM is enim jam tunc Lib. XVI. cap. 36. refert, *si la pierre est couverte d'une membrane malaisément se peut trouver par la sonde*, quod etiam olim G. FALLOPIO evenisse apud MARCELLUM DONATUM legimus L. IV. C. 30. p. 226, *de Medica Hist.* Mirab.

vesicam, ut, si quis inibi calculus, instrumento occurrat, inclinet agrum in latus, aut erecto corpore eum esse jubeat, depleat urinā vesicam, eandemque lotio repletam perquirat, cathetere utatur plus minus incurvato, nullo tali in statu nec situ, quo figuratur æger, suo fine Chirurgus potitur (d). Perpetuo interim incommodo vexatur æger, quod calculi pondus, ejusque irritatio creat. Ingravescunt etiam illa incommoda, quum aspera calculi facies, & is in cystide liber est, ut à lotii pressione, & vesicæ contractione, musculares fibræ lædantur. Certa licet nulla calculi nota sit, de quo hucusque præcepi, ejus tamen suspicionem facere possunt lapilli, in renibus denuo geniti, & cum urina ob exiguum volumen per urinæ iter eliminati (e). Huic autem notæ jungitur & illa, quam ex digito colligunt in anum dato (f): is enim, si calculus in demissa vesicæ parte est, calculum sentit, per recti intestini & vesicæ tunicas, quem catheter non tetigit. Secus res se habet, si nec circa vesicæ cervicem est, & alta petiit calculus, nec lotio emisso vesica se se contraxit, ut digitus etiam ultro translatus, calculo non occurreret. In hoc rerum

(d) Encheireses hæ sunt, quas passim Autores proferunt in exploratione calculi, vid. CELSUM L. VII. c. XXVI. PLATNER I. c. HEISTER I. c.

na tradit, cui arenas pusillosque calculos inesse refert. vid. & observ. quam recenset BOSIER in *Journal de Med.* 1772. mens. Oct. p. 351.

(e) Vid. DENYS Observ. de Calculo & HEISTER I. c. qui semel de calculo conqueritur, his incommodis sæpius torquetur & pag. 11, de signis calculi ex uri-

(f) Hac de re in calculo circa vesicæ cervicem hærente jam CELSUS agit I. c. de cysticis, vid. PLATNERI Opusc. I. c. p. 210.

Itatu de præsentia calculi Chirurgus non certus esse poterit. Aliter autem res comparata est, cum iis qui appendici insunt, & acumen in cavum vesicæ porrigunt. In illos illidit catheter, & exauditur sonitus, & eo inprimis tempore, quo vesica lotio distenta est, non autem illo, quo vesica urina caret. Rugas enim tunc vesica agit intus, quæ calculum haud ita prominentem abscondunt. Doloribus & æger discruciatum cum prioris speciei haud ita comparandis. Illi vero & ingravescere solent, quo in se coit vesica, & latera se tangunt, ut ob horridam spinam vesicæ latus oppositum gravi nonnunquam vulnere lædatur. Addunt etiam hanc notam (g), quam penitus rei naturæ respondere concipio, qua calculosus illam in glande pruriginem non sentit, quam maxime moleste ferunt illi, quibus calculus in vesica liber est. Is scilicet tunc asperam si superficiem habet, vehementer irritat vesicæ collum, quod cum glande intimum commercium alit (b). Quum vero is cystidi inhærens, suo ex loco vagari nequit, eum dolorem ab ægro abesse pronum est colligere. Quamobrem nec illud incommodum perfentiscunt ægri, quod vesica in calculosis cum recto intestino habet, quodque à mutuo partium consensu recte derivant (i).

D 2

(g) Vid. PETR. FRANCO l. c. omnia tamen signa eadem esse observavit DENYSIUS Obs. de Calculo p. 70 ac si liberi essent calculi, uti & in iis, qui in renibus sedem habent. Horum etiam extremum urethræ afficitur, differentia tamen doloris adesse debet hos inter calculos & illos qui

in cavo vesicæ vagantur, vid. BOUDOU *Acad. de Chirurg.* Tom. I. p. 422.

(b) HEISTER l. c. p. 844. PLATNERUS l. c.

(i) Vid. PLATNERUS l. c. In illis etiam observatur desidendi cupiditas ubi novissimæ lotii gut-

§. XIV.

Eadem signa modo recensita esse calculi vesicæ adhærentis, prædicere poteris, quum rite perpendis, quæ hucusque proposui. Illud autem discrimen intercedere videtur, quod vesicæ adhærentes distinctius sentias in exploratione, quum eminens magis eorum extremitas sit, si jam in cavo vesicæ augmentum ceperunt, quam calculorum, quos cystis maximam partem condit. Hæ autem notæ si applicentur meum ad casum, participat is de iis, quæ calculis communes sunt, & cystide inclusis propriæ. Tetigisset catheter & eum, qui cystidi inhæsit, etiam eum in laterali loculamento reconditum. Prægrandis enim hujus moles erat, nec arctum receptaculi ostium, ut facili negotio instrumentum allideret. Nec vesica ibidem locorum profunda erat, uti sæpissime esse solet, quæ tactum aliquatenus impedire possit (a). De calculi præsentia Chirurgus explorationis ope certus esse potuit; an autem adfuerint tales, quales vesica obtulit, & Chirurgus id prædicere potuerit, altioris indaginis res est. Adfunt quidem notæ, quibus cognitum est, calculos intus in cystide esse, præsertim quum ii in

tæ exprimentæ sunt, quamvis & hæc nota tunc adesse potest si calculus circa cervicem hæret & irritationem cum recto intestino creat; quum vero in alio loco hæret, nec horrida spina est, non irritare valet, tunc eo symptomate ægri non vexantur quod in iis quibus calculi liberi sunt semper notatur. Eam quoque notam ob-

servat DENYSIUS l. c. ubi id tenendum esse puto, quod nor. g. retuli. Urinæ excretionem cum alvi exoneratione conjunctam esse in calculosis, præsertim in infantibus docet DENYSIUS l. c. p. 37.

(a) Tale exemplum relatam legis de calculo quem instrumentum non tetigit in vesicam datum ob

exploratione fixam semper sedem habent, qua eodem in statu manente vesica calculus deprehenditur (b). Si vero vesica urina depletur, nec calculus ulla arte reperiri valet, indicium esse poterit, rugas etiam vesicæ contractæ eum abscondere. Simul etiam locus calculi in vesica alienus maxima attentione dignus est, quum calculus liber semper circa vesicæ cervicem est, proprio suo pondere eo tendens (c). Accidit & hoc, ut calculus liber instrumenti ope volvi possit, quum ille adhærens, aut cystide comprehensus, rupis instar, immobilis maneat. Hujus rei tunc major fides est, si simul in anum digitus demittitur, & instrumenti ope in vesicam compulsi calculus exploratur. Accidisset hoc meo in casu, si quis attento animo instrumento interiora illustrasset. Obviam venisset cysticus ille, quum is urethræ ostio oppositus esset, ut catheteris curvatura eum ferire deberet. Ne suo ex loco moveri posset firmiter vesicæ infixus. Si digitus datus fuisset in anum, calculum etiam is tetigisset, mole insigni extra vesicæ ambitum protuberantem. Loculamento autem inhærens haud facili negotio instrumenti ope moveri potuisset, quum in latere magis is esset, ut omni in ambitu eum instrumentum

D 3

vesicæ in ima parte amplitudinem, in *Traité de la taille au baut appareil*. Paris 1747. p. 276.

(b) *Acad. de Chirurg.* l. c. pag. 470 de eo loquitur in fine ureteris hærente qui autem suo apice in cavum vesicæ prominet sic & cl. BOUDOU l. c. p. 421. sensit instrumenti ope duobus in

casibus latere in dextro hæreere calculum id quod repetita exploratio eum docuit, quod etiam vesicæ examen probavit cysticum calculum fuisse.

(c) Sentiant eum quandoque ægroti ut quoque manum ad perinæum applicent eumque repellant in vesicæ cavum, vid. DENYS. l. c. p. 49.

ferire non posset. Hoc digitus in anum demissus per-
tuisset exequi.

§ XV.

Calculi, de quibus hucusque locutus sum, quan-
doque in præfens periculum non minus ægri vitam
conjiunt, quam famam curantis Sectio enim jam per
se diris cruciatibus conjuncta est, quos vesicæ dilace-
ratio excipit (a). Moritur sub hisce tormentis æger,
& crudelitatis notæ accusatur is, qui operationem sus-
cepit. Hoc in genere de his calculis referre poterò,
quum rerum statum hucusque descriptum attento ani-
mo rimor. Spectant prædicta illos præprimis calculos,
qui vesicæ adhærent, & eos qui in vesicæ cavum suo
apice prominent. Illi vero, qui penitus cystide calcu-
lum inclusum habent, nec asperæ faciei, non multum
doloris persentiscunt (b). Trahunt eos medicamenta
sopientia & relaxantia, quum malum non increicat,
nec insectentur acerbis tormentis, nec vires in dies
ita fatiscant, ut, obsolescente corporis usu, cogantur
vitam cum morte commutare. Hæc præprimis autem
observas in iis, qui alium statum vesicæ & calculi
experiuntur (c), qui anxie curantis opem efflagitant,

(a) Hæc RAVIO accidisse lego
l. c. p. 68. qui quoque legem sibi
statuit calculos tales non tangere.
Ill. DE LA PEYRONIE etiam exem-
plo patet illud quo hæmorrhagia
orta fuit qua æger periit. *Acad.
de Chirurg.* l. c. p. 421. testatur
& id HOR. AUGENIUS Epist. I.
Lib. IV. PARÆUS Lib. XVII.

Cap. 30 HILDANUS Libro de *Li-
thotomia*, BARBET *Opera Chirurg.*
& *Anat.* Cap. XXVI.

(b) Vid. de his ad §um XIII. not.
g & i. vid. & RUSSETUM de *par-
tu Cæsar.* in *Acad. de Chir.* T. I.
p. 404.

(c) Vid. ARETÆUS L. IV. Cap.
4. de calculis vesicæ adhærentibus

nec mordentes calculi ictus æquo animo absorbet. In his tentet Chirurgus Lithotomus, non is, qui Chirurgum se esse putat, sed qui propria & longæva observatorum experientia clarus, quomodo calculum solvat, ut servet ægrum. Solvit facile in præcedentibus sua in cystide mobiles dictos, & qui apicem in vesicam porrigunt, ut forcipis ope possint prehendi. Et sequuntur forcipem illi, quos adhærentes vocavi, majori licet incommodo extractio conjuncta sit, præsertim quum altas radices in cystidis primordiis egerunt, nec fabulosa & mollis ea extremitas est vesicæ adhærens. Id quidem dolendum, quod quum jam gravia illa tormenta tulerint ægri, novis rursus calculis vesica proposita sit (d). Tollitur quidem calculus, non autem tolluntur operatione facta, nec cystides, nec cystidum primordia, ut vesica debilitate laborans, urinam omnem exprimere nequeat, quæ denuo sedimenta ponit novi rursus calculi primordia. Ut malum eradicaretur penitus, delendæ illæ cystides essent, & applananda quasi vesicæ latera, novisque viribus instruenda, ut per urinæ iter eliminaretur, quidquid dirum illum nucleum formandi ansam præbere posset.

§. X V I.

Proximum nunc erit de calculos cysticos curandi ratione quid dicere. Eam determinant calculi cystici

dolores creare fundo adhærentes vesicæ nullos dolores facere FER-
NELIUS refert *Patbol.* l. VI. C. 13.
.. (d) De calculis pluribus succes-

five excretis exempla habet PECH-
LINUS *Observ. Phys. Med.* Libr.
I. Observ. VII. & VIII. Conf.
PLATNER *Opus.* p. 214. §. XV.

præsentia & dira ægrotorum tormenta. Sint licet indicia, calculum cystidi inharere, de eventu curationis tamen certi quid prædicere chirurgus nequit, præsertim quum is an mobilitate gaudeat calculus, an immobilis ille sit, negandi æque ac affirmandi rationem habeat. Rogandum itaque, an tali in statu suscipere debeat opus, anve suæ sorti relinquendus sit æger? In hac re dubia fortasse valebit illud CÆLSI, anceps remedium adhibendum fatius esse quam nullum, & in desperatis calibus etiam ad ea præsidia decurrendum, quæ, quamvis tuta non sint, tamen aliquando proficiunt, cum obscura & tenuis spes semper præferenda sit certæ desperationi. Memor autem sit is, qui opus suscipiet, eorum quæ jamjam annotarunt alii, ut simili in casu eandem operam præstet, novaque in operando sagax excogitet. Facta itaque plaga, qua calculi lateraliter educuntur, sequaces tollit Chirurgus, an autem relinquat reluctantes? Processisse ita RAVIUM expertæ probatæque audaciæ Lithotomum memoriæ reliquit DENYSIUS, qui fatius esse duxit ægrum non curare, quam frustra & cum periculo calculum agitare (a). Novo exemplo hodierno tempore Ravianam hanc theoriam comprobasse videtur ALBINUS, qui

seccioni

not. 64. & VATERI *Dissert. cit.* Huc & forsan trahendæ sunt illæ observationes, quæ pluries ægrotos sectos fuisse loquuntur, vid. DENYSIUS l. c.

(a) *Observ. Chirurg. de Calculo.* Lib. V. pag. 69. ita processit RAVIUS postquam infelicem illam extractionem fecerat, de qua lib.

cit. p. 68. locutus est DENYS. Hanc extractionem à RAVIO factam foramen in vesica excepit, quo eodem die ægrotus mortuus est; calculo membrana secta adhuc adhæret, quem DENYSIUS possidere retulit. Hæc & jam PETR. FRANCO sententia erat l. c.

(b) *Annot.*

fectioni Rauianæ quondam interfuit, quum calculum forcipe prehendere in cassum studeret RAVIUS, ut relinquendus is esset, quem mortuo dein ægro in extremo dilatati ureteris offendit. Quantum quæso malorum causa fuisset, si prehendere potuisset, prehensumque extrahere annis fuisset RAVIUS, ALBINUS subjungit (b). Quum autem docuerint dies, calculos tales non relictos fuisse, & chirurgorum conamina felici fuisse coronata eventu, rerum dignitas postulat, ut de iis nonnulla subjungam. Hunc quidem casum RAVII jam supra cum cysticis calculis convenire retuli, ut eadem curandi methodus adhibenda foret, etiam in iis cystide reperiundis (c). Hac autem de re quid statuendum sit, deinceps proponam.

E

(b) *Annot. Acad. Lib. VII. Cap. X. pag. 81. agitata & hæc quæstio fuit à BOSSIER DE LA BOUCHARDIERE Jour. de Med. l. c. Doit on extraire une pierre enkystée ou chatonnée dans la vessie à quel que prix que ce soit? ou est il plus prudent d'abandonner un malade affligé d'une pierre de cette nature, que de lui causer la mort par une extraction violente, accompagnée de déchirement & suivi d'hémorrhagie & de suppuration gangreneuse?* atque ejus quoque sententiæ est relinquere potius ægrum, quam, ut putat, certæ morti tradere, ne quis quos servare non potuit, occidisse videatur. Huic quæstioni respondet LE BLANC *Journ. de Med. An. 1773, Tom. XXXIX.*

propositionem illam nimis universalem esse sententiæ LE BLANCII est; allegat enim is casus, ubi absque vitæ jactura ægri talibus calculis fuerunt liberati, p. 148. seqq.

(c) Refert & hos ibi repertos ad cysticos calculos LE CAT l. c. §. 25; p. 27. *La première espèce est formée de la doublure des tuniques mêmes de la vessie, entre lesquelles se glisse l'uretère. Une pierre descendue des reins, qui s'arrête dans cette doublure, qui y prend un accroissement, étend cette duplicature soit en dedans de la vessie, soit en dehors vers le bassin; id quod est Franconianæ hypothese maxime contrarium, & Rauianas, aliasque observationes confirmat.*

§. XVII.

Atque primo de curationis methodo calculorum, quos vesicæ adhærentes esse dicunt. Hos curam admittere Chirurgorum observata docent. Simul etiam exinde discimus, læsionem internam vesicæ villosæ & nerveæ, quæ sane convulnerari debent, non ita cum vitæ iactura conjunctam esse, quod olim CÆLSUS prædixit. Hic enim quum vesica convulneratur, vulnus mortem maturat ex nervorum distentione, multoque magis, si spina aliqua vesicæ inhæret, eamque medens, cum spina deduceretur, duplicavit (a). Sane hæc verba & ad hanc speciem calculi referenda sunt, & ad eam cystide comprehensi, nec mobilis, & cujus mucro in cavum vesicæ prominat. Celsianæ autem sententiæ non semper fidem esse docet RIEDLINI casus, ubi puero calculus ex vesica extractus est, cui aliqua parte agglutinata fuit membrana, portio illius, quam intus vesica habet (b). Nec mortuus ille ægrotus est, de quo SENSIUS verba fecit (c), cui calculum ex vesica protraxerat, qui cum vesica ita coiverat, ut hæc duplicata cum calculo deduceretur. Sic etiam ille ægrotus Cl. olim PALLAS, de quo simul verba feci, in vita mansit superstes, postquam digito separationem membranæ fecerat, quo facto forcipe arctius constrictus lapis avulsionem, denique & extractionem non sine summo ægrotantis dolore permisit. Æger tamen post ingentem hæmorrhagiam, lypothymiam, febremque inflammatoriam

(a) Lib. XVII. cap. 26. pag. 479. *Decur.* III. Ann V. & VI. *Observ.* 243. pag 576.
 (b) *Ephemerid. Nat. Curios.* (c) PLATNER *Opusc.* p. 216.

superatam convaluit (d). Quamvis insignia hæc sint observata autorum, semper tamen eo allaborandum est, ut, si exploratio exacte facta fuit, & calculum adhaerentem esse cognovit Chirurgus, digito primum molliatur opus, quo eum à loco abstrahat, quoad potis est, & altitudo sedis calculi permittit (e). Forcipem enim si statim admovet, vique trahit calculum, nec æger bene valet, cum vitæ jactura conamen statim conjunctum esse poterit. Symptomata à dilaceratione facta ingravescent, quæ mors sequitur, nervorum distentione progressa. Si vero hæret circa vesicæ cervicem, ita tamen, ut eum digitus adire nequeat, necesse erit digitum in anum demittere, quo vesicam chirurgus levet, alteriusque manus digito in vesicam dato, calculum is solvat, & solutum forcipis ope evellat.

§. XVIII.

Majorem difficultatem pariunt illi, qui cystide comprehensi sunt, & cujus orificium arcte calculi quasi collum amplectitur. Hoc enim, si forcipis opeprehenditur, nec calculus firmioris compagis est, sed arenosæ & mollis, abrumpitur, ut corpus ejus in cystide maneat (a). Erit tunc illa medendi metho-

E 2

(d) Vid ELLER l. c. T. IV. Part. III n X p 186. de calculo vesica adherente & feliciter extracto locutus est PRESTON in *Transact. Philosopb An.* 1696, p. 222. art. 3.

(e) Ita processisse Cl. PALLAS

in observatione legere est. vid. l. c. not. d. Hanc encheiresin & suasit GARENGETOS *Acad. de Chirurg.* T. I p 411.

(a) Hoc accidisse lego Cl. BOUDOU in *Acad. de Chir.* l. c. pag. 422.

dus adhibenda, quam de calculis tradam, qui penitus
 cystide inclusi sunt. Quod si vero forcipe prehendi-
 tur is, nec collum abrumpitur, plenariam ejus ex-
 tractionem mortem sequi HOUSTETUS exemplis probat
 (b). Huc præsertim trahenda illa observatio est Ill.
 DE LA PEYRONIE, qui cystide comprehensum calcu-
 lum extraxit, quem hæmorrhagia secuta est à vasis
 cystidis disruptis, quæ evitari haud potuit. Mortuus
 inde æger est, & cystis reperta fuit sanguine coagu-
 lato repleta. Annotatum legimus in illa observatione,
 quomodo hæmorrhagia tolli possit crebris vesicæ lo-
 tionibus ejus naturæ, ut ostia vasorum disrupta strin-
 gantur. Quum vero vasorum orificia insignia sunt,
 & vesicæ status morbosus, cui carnositas jungi potest,
 & inde contractilitas ejus impedita ob induratum fibra-
 rum structuram, hæc successum sane à lotionibus spe-
 ratum eludunt. Ne igitur hæmorrhagiæ tales orian-
 tur, fidæ insignis dilacerationis vesicæ comites, aliæ
 encheireses in usum trahendæ sunt. Non autem
 semper succedere arbitror, quas DRANIUS proposuit
 in calculo, qui fini ureteris inhæsit (c). Scilicet is,
 quum calculus evelli haud posset forcipis ope prehen-
 sus, lotiones in vesicam impulit, quæ molliunt. Has,
 aperto vulnere servato, per tempus continuavit, &
 repetitis vicibus forcipe vulgari, sed prælonga, cal-
 culum aggressus est. His tentaminibus tandem fortuna
 favit, ut relaxato illo urinæ itinere, cui calculus in-

(b) L. c. p. 419. & seqq.

(c) Acad. de Chirurg. l. c. pag.
 417. seqq. vid. & tale ibid. pag.
 411. ab HOUSTETO propositum,
 simul etiam injectiones tales jam

suavit COVILLARD ad emollien-
 dum locum, cui adhæsit calculus,
 juxta & mentem COVILLARDI.
 vid. *Observationes Jatre-Chirurg.*
Observ. 2. 3. 12.

hæsit, levi forcipis vi calculus cederet, quem per plagam in vesicam factam eduxit. Quod si vero hanc medendi rationem meum ad casum refero, sive quod idem est, ad calculos, quos orificium stricte retinet in cystide, & qui apicem in vesicæ cavum porrigunt, sane omnes lotiones suo fine cadere autumo: strictius enim comprehenduntur calculi sua in cystide, quam comprehensus fuit ille in fine ureteris. In hoc rerum statu inquirendum est, an sectio quid possit (d) tunicæ nervæ & villosæ, quæ illum tenere videntur. Hanc autem sectionem, quæm appendicum structuram attentius rimor, non sufficere reor, sed etiam sectio penetrare debet musculosam tunicam, quæ arctius calculum amplectitur, quam illæ, de quibus præcepi. Atque his ita institutis patebit ostium, ut vulgari & prælonga volsella prehendi possit calculus, & extrahi. An autem sectio talis per prædictas tunicas tuto instituat, res est, de qua dubitari possit. Si vero earum observationum fides est, quæ vulnera vesicæ intus absque vitæ jactura facta fuisse loquuntur, non video, quæ majora pericula metuenda sint ab incisione facta, quam à dilaceratione, quæ sane extractionem sequi debet. Nec fatales illæ excoriationes sunt, quæ semper vulnera adesse ponunt in interioribus vesicæ, & puris materiem fundunt (e). Hoc autem in

E 3

(d) Hac de re quoque agit CL. LE BLANC in *Journal de Medecine* l. c. p. 153. quem & ejusdem sententiæ reperio, calculos illos cystide penitus inclusos, & inhærentes, apicemque in cavum vesicæ immittentes tollendos esse, vid. &

memorable exemplum GARENGEOT, qui ita eduxit calculum, in antica vesicæ parte hærentem. *Acad. de Chirurg.* l. c. p. 407. & seqq.

(e) Vid. morbos materiem puris fundentes in *Diss.* ZUBERI cit p. 29. qui intus excoriationem faciunt.

statu dum res est, allaborandum est, ut frequentes lotiones in vesicæ cavum adigantur, quæ vim urinæ pungentem infringunt. Quod si enim has negligis, accenditur vulnus internum, & vigilia urget, vis corporis minuitur, quæ nervorum distentio & mors sequitur. Nec medicamenta interius omittenda sunt, quæ eidem fini respondent. Sanatur tunc plaga, diro nucleo ex vesica extracto, quem præcedens ætas nosi aggressa est, quum suo fato reliquit ægrum.

§. XIX.

Tuta quamvis illa sectio fit, attamen non omni in loco vesicæ eam institui posse autumo, quod partim impedit altitudo loci, quo hæret calculus (a), & tenuis tunicarum compages, quæ vesicam componunt. Sit calculus cystide comprehensus, quæ tenuioris stru-cturæ est, applicas scalpellum ad sectionem, quam facere tentas, maxime accomodatum, incidis vesicam, quo major fiat cystidis ostium, subtiliter quamvis feces, dilcindis vesicam, in qua foramen fit, per quod lotium elabitur (b). Occasio inde suppeditatur ulce-

(a) Eandem rationem jam & allegatam reperio in Epistola LE BLANC vid. *Journal de Med.* l. c. Huc spectant forte & ea verba HOUSTETI, quæ observationi GARRENGEOTI subjungit *Acad. de Chirur.* p. 411. impedire scilicet magnitudinem vesicæ, ut interiora lustrari nequeant.

(b) Cl. PUTEAU *Taille au ni-*
veau, peritonei sectionem in cal-

culo, qua urina in abdominis cavum intrat, cum morte conjunctam esse autumat, quamvis nulla observatione hanc propositionem confirmatam esse offenderit p. 53. Tribuit ergo mortem sectioni prægrandi, qua lotio via pater in abdominis cavum, cum lateraliter educitur calculus, & simul cum sectione vesicæ peritonæum scinditur. Illudque fieri posse probat

rum in vesicæ regione, quum lotio in cellulofum contextum pinguedinosum nunc aliqua via patet. Mala ulceris materies sanguini se miscet, & lenta febre hominem consumit (c). Id accidere poterit, si calculus in antica vesicæ parte hæret, á peritonæo nuda; in postica parte, qua peritonæo amicta est, firmitus adhuc illud involucrum musculosum obducit, ut à tali incommodo vesica tuta magis esse videatur. Hæc ita dum perpendis, colligis sane hoc, sectionem tutam magis esse, quum calculus circa cervicem vesicæ hæret, quo vesicam levare poteris, in anum digito immisso. Haud ita facilis negotii res est, si alta vesicæ petiit calculus, & prælonga vesica est, àque calculo maxime defatigata, ut plenarie in se coire nequeat. Tunc etiam digitus ultra translatus in vesicæ cavum scalpelli operam impedit, quo minus tuto sectio fiat. Illis incommodis non obnoxia esse videtur vesica, quæ crassa est, & carnosâ dicitur. Tuto itaque illa cystis aperiri possêt, quæ meum calculum condidit, absque vulnere per vesicam facto, quum sat insignis ejus crassities esset. Non unius autem lateris incisionem sufficere mea ex observatione colligo, quum corpus calculi prægrande, quam ut unica facta illud exinde promi possêt. Itaque utroque in latere incidenda cystis est, quo

CAMPER *Demon. Anat* par. II. Sectioni modo prægrandi vesicæ mortem tribuit. LECAF *Pieces concernant l'opévation de la Taille*, p. 86. ubi nihil de lotii refluxu in abdominis cavum locutus est, cui PUTEAU mortem assignat. In *Textum cellulofum* FOUBERTUS

Acad. de Chirurg T. I. pag. 678.

(c) Id contigisse in operatione alta refert HEISTER I. c. p. 882. & seqq. vid. & quæ opposita fuerunt operationi altæ à nonnullis in *Traité de la taille au haut aspareil* Paris 1747. pag. 40. nec non FOUBERT I. c. p. c.

ostium diametro corporis calculi majus fiat. Si enim ad id non attendis, & sectione instituta, calculum promovere tentas ope volsellæ, eveniet id, ut & interiora laceres, & incommoda sequantur, de quibus supra præcepi. Simul etiam illud accidere poterit, ut calculus ita conditus inæqualis sit crassitie, nec rotundæ molis. In cujus calculi inæqualem superficiem musculares fibræ se se insinuant, & calculum maximeprehendunt eo inprimis tempore, quo vesica sectione irritata se se constringit. Quod si nunc haud ita demissa feces, & si jam eminent calculus per incisiones factas, eum extrahere tentes, ditumpes vesicam, & læthali vulnere ægrotum afficies. Quapropter nec illos quoque calculos aggrediuntur Chirurghi, fidei observationibus imbuti, quorum superficies inæqualis est, quam per digitum in anum demissum exacte sentire valent (d).

§. XX.

(d) Vid. *Acad. de Chirurg. T. I. p. 399.* ubi casus talis calculi, qui extrahi non potuit, recensetur. vid. & LE BLANC l. c. qui & ejusdem sententiæ est, quam proposui. Eandem propositionem repetit HOUSTETUS l. c. p. 418. de appendicibus, quæ vasa varicosa habent & inæqualitatem laterum calculi ingrediuntur, ut mors extractionem sequatur Contra hanc sententiam de calculi inæqualitate Ill. DE LA PÉYRONIE insurrexit LE CATIUS suæ nimis ideæ favens, quam de calculis vesicæ adhærentibus fovit. *Dissertat. Epist. sur l'opinion de l'adhérence des pierres*, pag. 43. & seqq.

(a) Hypo-

S. X X.

Hucusque de vesicæ interna sectione verba feci, qua calculus sua ex cystide promeretur. Dicendum nunc est, quomodo talis sectio institui possit. Vesicam dum intueor, quæ meum calculum condit, hæ encheireses perficiendæ mihi in mentem venerunt. Immittat Chirurgus digitum indicem dextræ manus in vesicæ cavum, perquirat calculum, alteraque manu ferat instrumentum per vesicæ plagam ad locum, quem digitus prioris manus ostendit. Figat digito calculum, quoad potis est, ut scalpellum in latera calculi imprimi possit; quo factò, vesicæ pars incidatur calculum amplectens. Quod si nunc sentit Chirurgus apice digiti apertum magis ostium esse, perficiat necesse est, extracto instrumento, solutionem calculi digiti indicis ope, methodo, quæ proposita fuit in calculis vesicæ adhærentibus. Possit accidere, ut circa cervicem hæret calculus, aut in latere vesicæ, plagæ exteriori opposito, uti meo in casu id videre est, tunc illud faciendum esse autumo, ut minister digitum indicem in anum demittat, nucleum perquirat, eundemque elevet, & quoad potis est, figat, medensque perficiat tunc, quod modo proposui. Idem hoc adminiculum adhibendum esse puto in primo statu, quo digitus medentis solus interior opus perficere nequit. Si vero hæret calculus circa vesicæ fundum, nec digitus ultra in vesicam datus calculum tangere potest, uti cystides & cystidum primordia meo in casu se offerunt, illud sectionem tunc hoc modo traditam impossibilem facit,

F

ægrumque suo fato & miseris relinquendum esse cogit, ni à sectione hypogastrica quid sperare possis (a). Instrumento autem utatur ad hoc opus accommodato (b), quod fortasse hoc esse poterit. Sumat scalpellum prælongum tenuis laminæ utrinque obtusæ. Scindat autem una in parte apicem versus, quo convexum sit, in summo extremo autem obtusum. Hoc sequatur immediate digitum in vesicam datum, qui illud dirigit, calculumque hinc inde movet, & simul digitus in anum demissus ministri illud & perficiat necesse est, fecet id utrinque, quod majus calculo ostium parare poterit.

§. XXI.

Supereff, ut de ea curandi methodo dicam, quæ calculum cystide penitus inclusum attinet. Incommoda & eum parere, quum mobilis sua in cystide est, & inæqualis superficiei, qui dolore afficit ægrum, dum vesica in se coit. Calculum adesse cognoscit chirurgus ex iis, de quibus supra retuli, & maxime dum is digitum in anum demittit. Vesicam igitur à latere aperit chirurgus, & digito perquirat calculi locum. Incidat & necesse est, instrumento eodem, superiorem cystidis partem, diducat apice digiti ostium, ut illud maxime pateat. Iisdem ancheiresibus utatur chirurgus,

(a) Hypogastricam sectionem in casu calculi cystide inclusi factam fuisse refert vid. *Epist.* LE BLANC l. c.

(b) Proponit LE BLANC duo, quæ his nominibus nominat: *Gorgere dilatatoire* & *Urèthro-tome boutoné*, quorum delineationem promittit in Libro *Précis d'opérations de Chirurgie*. Applicandi methodum hic omittit, quam ibidem traditurus erit. Si figuram nostri cupis, illud ferre offert HEISTER Tab. XXVI. fig. 4. modo differt extremum, quod illud sit supra propositum.

de quibus antea dixi, ut commode promeretur calculus. Calculo evulso, lotiones in vesicam adigendæ sunt, ut eluatur sanguis, plagæque latera laxentur, ne accendantur. Interna medicamenta eundem & finem habeant necesse est, ut fervetur æger. Nec omittenda ea sunt, quæ calculi sectio per se desiderat; sive confideres, quid super abdomen ponatur, sive quibus ducatur alvus, & æstus sanguinis imminuatur. Aliam curandi hos calculos rationem proposuit LITTRUS (a), quidque de ea statuendum sit, nunc proferam. Scilicet is primo posteritati reliquit, calculos vix non semper in posteriori & inferiori vesicæ parte esse, quos ita pertractat, ut digito in anum dato, & cathetere in vesicam depulso, velamen calculi deteratur & rumpatur. Quo facto calculus in vesicam promovetur fibrarum muscularium ope, & sectione laterali facta, forcipis ope extrahitur. Aliam is & methodum indicat adhibendam esse in calculis majoribus & velamento cinctis. Ferramentis tunc & forcipe ipsa per plagam lateraliter factam in vesicam datis, vexari præcipit calculi velamen, donec etiam aperiat illud & calculus solvatur. Maxime periculis plenam esse etiam hanc medendi viam, ut etiam priorem, intelligit ille, qui, quid vexata vulnera sequatur, perpendit, & iis quidem in partibus, quæ nervosa indolis sunt (b). Has enim nervorum distentionem & mor-

F 2

(a) *Mémoires de l'Acad. des Sciences* An. 1702. pag. 413. & 414. Methodum FOUBERTI suadet adhibendam esse eo in casu, quo calculus

(b) Contra eandem methodum circa vesicæ cervicem hæret, & infurgit etiam HOUSTET l. c. ex eo probat, quod RIEDLINI

tem sequi, observatio docuit iis simul in locis, quibus proficua medicamenta superdari haud valent, nec illæ encheireses adhiberi, quas vexata exposcunt. Proposui fortasse ea, quibus ægri diris vesicæ nucleis liberari possunt. Quid de iis censendum jam audentium chirurgorum conamen docuit, & usus experiendo docebit, quale præteritum propositis encheiresibus statuendum sit.

æger, de quo supra mentio facta fuit, methodo parva, calculo liberaretur. Incisio tunc supra cystidem extus ducta fuit, qua calculus educeretur; An autem incisiones ultra glandulam prostaticam fieri tuto possint; idque

RIEDLINI sectio etiam suadeat parvo apparatu facta? decidere non audeo gravi LE CATHI testimonio fultus vid. *Pieces concernant l'opération de la Taille*, pag. 62. & seqq.

THESES

I.

*Gluten ex aqua cum oleo per vitam animale
intrito componi, mihi verosimile non videtur.*

II.

*Terram ferri sanguini inesse, qui sibi persuadent,
magnopere falluntur*

III.

Gratia sonis dissonantibus plurima inest.

IV.

Fœtum ore ali adhuc dubium.

V.

Peritonæum in hernia rumpi potest.

VI.

*Male plures circa anum morbi ad fistulas anè
referuntur.*

VII.

Angusta spes cura est in polypo confirmato.

VIII.

*Principium saporis num in figura elementorum
hæreat, nec ne, disputatur, & in æternum dispu-
tabitur.*

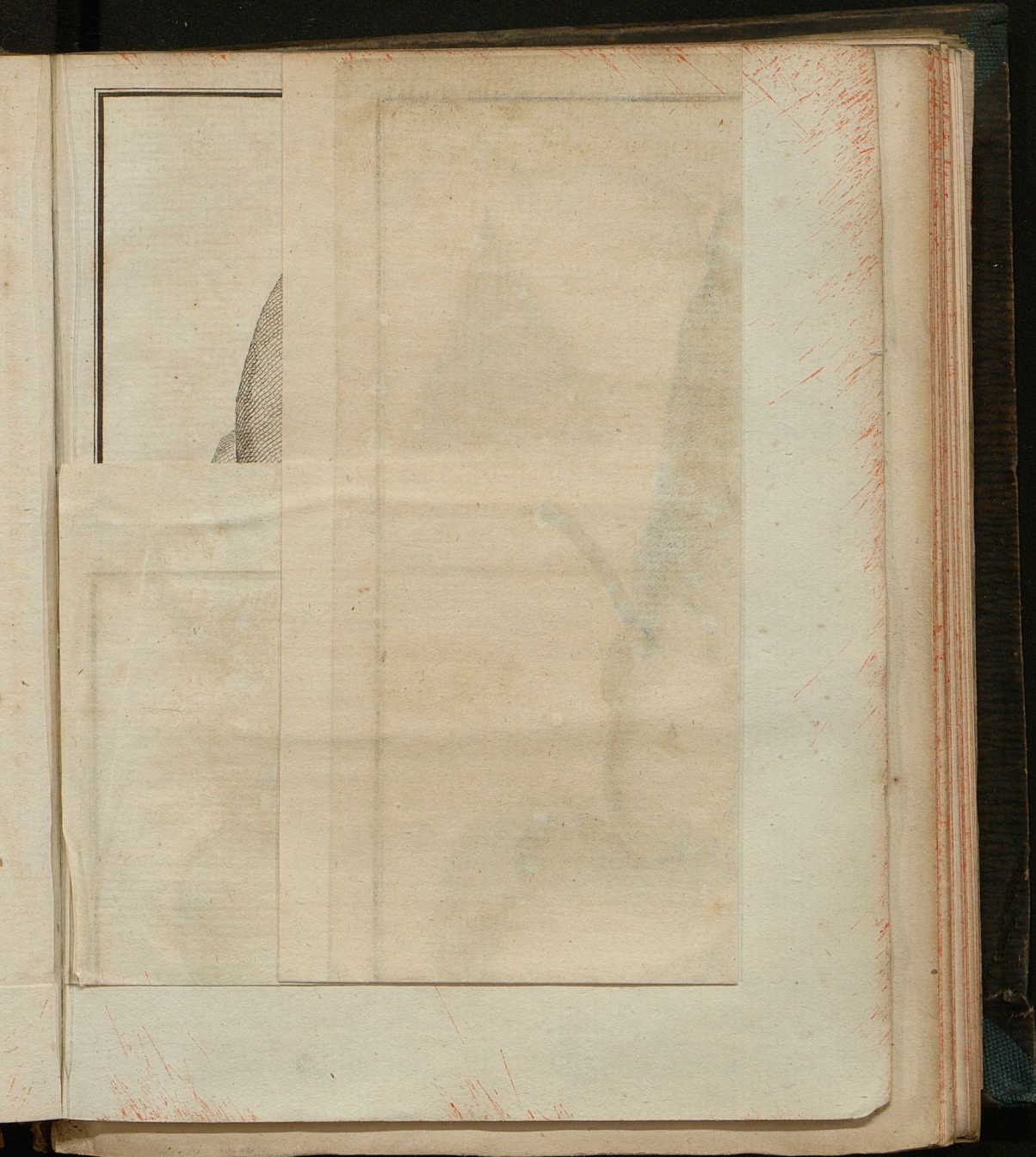
IX.

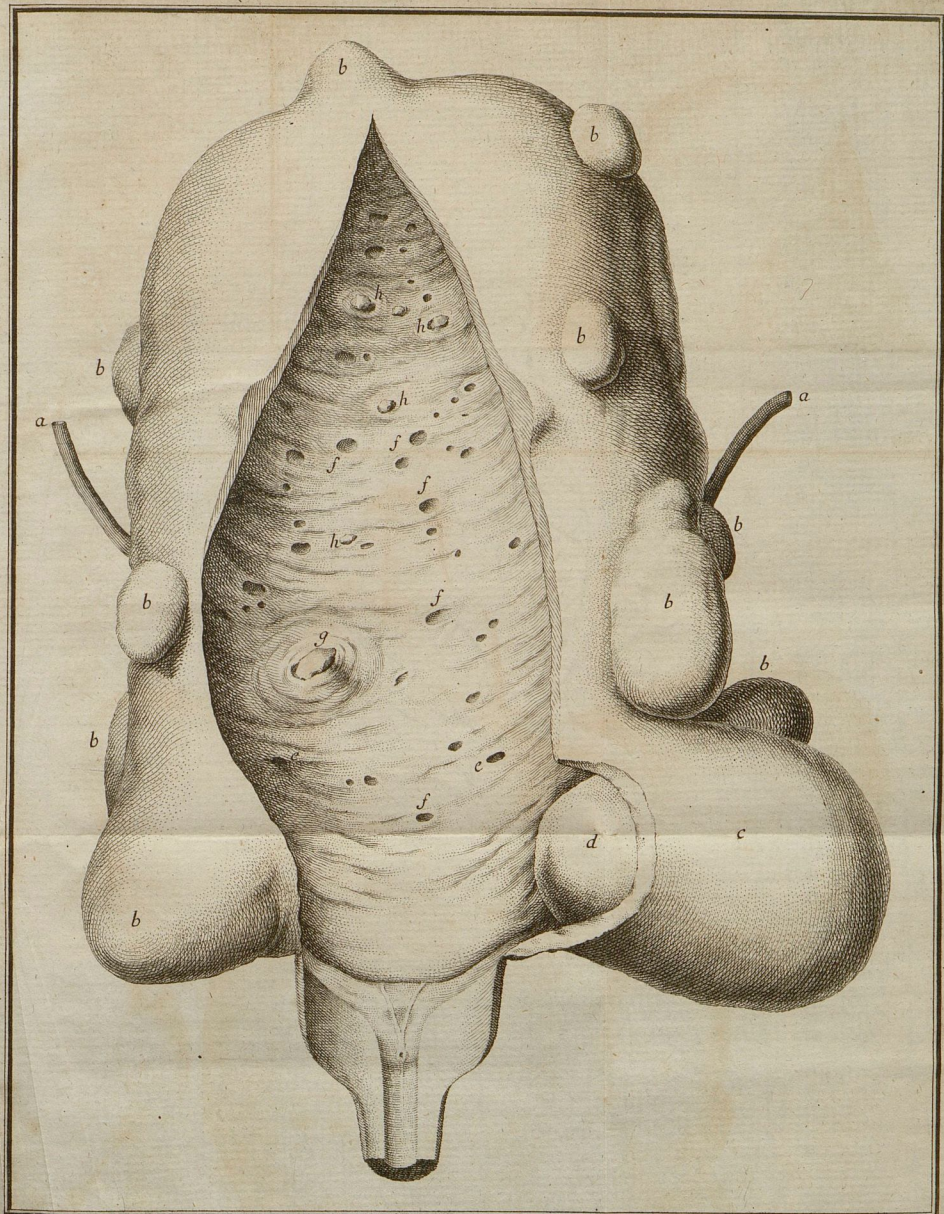
*Bolis in morbis putridis pulcherrimum usum esse
nego.*

EXPLICATIO FIGURÆ.

- a) Ureteres.
- b) Appendices vesicæ hinc inde reperta.
- c) Loculamentum in quo
- d) Calculus prægrandis magnitudinis latuit.
- e) Orificia ureterum.
- ff) Primordia appendicum
- g) Apex calculi cystici.
- hh) Calculorum rudimenta.

Weiss f.

ULB Halle

008 565 791

3

DISSERTATIO ANATOMICO - CHIRURGICA
DE

*CALCULIS*³
VESICÆ URINARIÆ
CRYSTALLIS

Dⁿ. JOH

ANATOMIÆ
IN ACADEMIA
DIE 26.

JOH.

Ex

